

Informace a bulletin České pediatrické společnosti číslo 6/2008

Zprávy o připravovaných akcích ČPS a dalších společností

Terapie antibiotiky u dětí

Další série této akce: 19.11. Ostrava, 4. 12. Brno

Pořádá Česká pediatrická společnost ČLS JEP ve spolupráci s odborníky v oboru kardiologie dětí a dorostu za organizačního zajištění firmy BOS. org s.r.o. Odborné zajištění: doc. MUDr. Vilma Marešová, CSc. - Klinika infekčních, tropických a parazitárních nemocí II. LF, IPVZ, prim. MUDr. Jaroslav Škvor, CSc. - Dětská klinika IPVZ Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem. Časový harmonogram: 15.00 – 16.00 Registrace, prohlídka výstavy firem, 16.00 – 19.15 Odborný program. Certifikáty o účasti. Účastnický poplatek 200,- Kč - Informace a přihlášky on line : bos-congress.cz

„Sociální pediatrie a orgány, činné v trestním řízení“, 20.11.2008

Lékařský dům, Sokolská ul., metro C, „I.P.Pavlova“, pořádá Společnost sociální pediatrie ČLS JEP

Program:

mgr. Machuta J., mjr.mgr. Písecký V., Policie ČR: Nebezpečí internetu

MUDr. Novotný J., DC Domeček, kpt. Mgr. Karečová V., KS PČR Ostrava: Spolupráce DC a Policie ČR v oblasti objasňování sy. CAN, **JUDr. Sovák Z., Nejvyšší soud:** Sociální pediatrie v trestním řízení, **MUDr. Schneiberg F., SSP ČLS JEP:** Babyboxy – na hraně či za hranou zákona, **Diskuze.** Konec semináře cca ve 12.30 hod. Účastnický poplatek ve výši 200,- Kč se hradí na místě. Registrace od 9.00 hod. Kontakt: MUDr.F.Schneiberg, tel.224963268, e-mail: fschn@lf1.cuni.cz

10. dny dětské endokrinologie 2009 v Hradci Králové, 13. - 14. března 2009

(10. setkání pracovní skupiny dětské endokrinologie) Pracovní skupina dětské endokrinologie České pediatrické společnosti a Dětská klinika Fakultní nemocnice v Hradci Králové si Vás dovoluují pozvat na Dny dětské endokrinologie 2009 (10. setkání pracovní skupiny dětské endokrinologie) v Hradci Králové, 13. - 14. března 2009. Téma: Kazuistiky z dětské endokrinologie 5 - a něco navíc Bližší informace neumann@fnhk.cz, jan.lebl@lfmotol.cuni.cz Termín přihlášek je do 15.1.2009.

Společnost Pfizer vyhlašuje ceny Pfizeru za nejhodnotnější původní práce českých autorů v oboru dětská endokrinologie, publikované v zahraničních časopisech v roce 2008.

Kategorie. První autor publikace s nejvyšším faktorem impaktu ve věku do 35 let

4th International Symposium on New Horizons in Pediatric Neurology, Neurosurgery, and Neurofibromatosis, Eilat, March 15- 19, 2009.

More information on : <http://fredhorizons.com/siteFiles/1/3732/48710.asp>

XXXX. konference Sekce gynekologie dětí a dospívajících ČGPSČLS JEP 2. až 3. dubna 2009

Sekce gynekologie dětí a dospívajících ČGPS pořádá ve dnech 2. až 3. dubna 2009 svou již 40. konference Gynekologie dětí a dospívajících. Bude se konat v lázních Sanatoria Klimkovice. Zájemci z řad pediatriů jsou srdečně vítáni k pasivní, ale i k aktivní účasti. Kontaktní osoba: Prof. MUDr. Jan Hořejší, DrSc, gynekologicko-porodnická klinika UK 2.LF a FN Motol, 150 06 Praha 5 Motol, V Úvalu 84, tel. 224438200, FAX224438220, E-mail: jan.horejsi@lfmotol.cuni.cz

30. jubilejní Pracovní dny dětské nefrologie spolu se setkáním dětských urologů

Třeboň, 21.-23. května 2008

Omlouváme těm, kteří si již poznamenali původní termín o týden dříve, ale z důvodů ubytování většího množství očekávaných účastníků jsme byli nuceni určit shora uvedený termín. Informujte i sestry, které se zúčastní péče o dětské nefropatie/uropatie. **Informace a přihlášky na online** budou vystaveny od příštího týden na **webu pracovní skupiny** <http://www.cpsjep.cz/cz/skupiny/nefrologie/index.htm>. Doporučujeme hlásit s k ubytování co nejdříve.

16. Ústecký pediatrický den se koná dne 30.5.2009.

Na programu bude všeobecná pediatrie a blízké obory se zaměřením na novinky a praxi. Kontakt: jaroslav.skvor@mnul.cz, 477112300, www.bos-congress.cz, telefon 475531098.

Informace on line <<http://www.bos-congress.cz/>>

The 42nd Annual Meeting of ESPGHAN, Budapest, 3-6 June, 2009

European Society for Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition, více informací na webové stránce kongresu: www.espghan2009.org

Pediatric Nephrology Spring Meeting, March 28. -31. 2009, Amsterdam

The Organising Committee cordially invites you to the GPNspring meeting). The Congress will be held March 28 - 31, 2009 at the VU University in Amsterdam, the Netherlands. Important dates: December 14, 2008 Deadline for abstract submission, February 1, 2009 Notification of abstract acceptance, March 28 - 29, 2009 Teaching course, March 29 - 30, 2009, Congress March 31, 2009, GPN Cooperative study meeting. Registration & abstract submission is open on line. The programme will include keynote lectures, free presentations, symposia, poster sessions, a teaching course and social events. Jde vlastně o společnou akci Gesellschaft für Pädiatrische Nephrologie, která se ale koná mimo území SRN a tak je kongresový jazyk angličtina. Vše, co potenciální zájemci potřebují je k nalezení na website: <http://www.pnspringmeeting.nl/>. Důležitá informace: pro některé země, kam my patříme je registrační poplatek snížen na 100 Euro.

21st Annual Meeting of Europ. Academy of Childhood Disability, June 4-6, 2009 Vilnius, Lithuania,

More information in www.eacd2009.com

32nd ECFS Annual Conference, Brest, France, 10-13 June 2009

pořádá evropská společnost pro cystickou fibrózu- European Cystic Fibrosis Conference. Podrobné informace na webu: <http://www.europeancfconference.org/Brest.htm>

47. Jahrestagung der Österreichischen Gesellschaft für Kinder- und Jugendheilkunde

Graz, 1.- 3. Oktober 2009

Kongres rakouské pediatrické společnosti v Grazu, deadline pro abstrakta 14. 6. 2009, viz www.meduni-graz.at/Ükinderklinik/congress2009, sekretariát Fr. Rafaela Taucher, Univ.-Klinik für Kinder u. Jugendheilkunde rafaela.taucher@meduni-graz.at, kongresová webová stránka: congress.graz.mcg.at

2nd Congress of the European Academy of Paediatrics (formerly CESP), Nice 24- 28 October 2009

Podrobnější informace na webu: <http://www.kenes.com/paediatrics/> Kongres je organizován společně se dvěma subspecializovanými společnostmi- European Society for Paediatric Research , European Society of Paediatric and Neonatal Intensive Care. Původně kongresy CESP společně s UNEPSA, nyní samostatně, poslední kongres EAP byl v Barceloně 2006.

Zápis z schůze výboru ČPS 16. 10. 2008

Přítomni: Hoza, Bielek, Honomichlová, Hrdlička, Janda, Klíma, Miláček, Pozler, Smrčka, Souček, Škvor.

Host: Svojsík (Jihlava), Vobruba (Společnost intenzivní medicíny ČLS JEP) **Program:**

1. Výbor ČPS **zhodnotil kongres ČPS v Jihlavě velmi kladně**. Výbor ČPS děkuje všem, kteří se kongresu aktivně nebo pasivně účastnili a také všem, kteří se podíleli na jeho organizaci. Mimořádný dík patří prezidentce kongresu prof. Hrstkové a jejímu týmu za realizaci odborného programu, ale i prim. Svojsíkovi a jeho organizačnímu týmu z Jihlavy. Na výboru byly diskutovány zkušenosti z kongresu v Jihlavě a doporučení organizátorům příštího kongresu ČPS, který bude v Olomouci. Ekonomické výsledky kongresu v Jihlavě zatím nejsou k dispozici.
2. Bude sestavena **kandidátka pro volby do nového výboru ČPS**, volby budou korespondenční.
3. Výbor ČPS **nedoporučuje zkracování tzv. kmene předatestační přípravy (3 roky), ani změnu v náplni v oboru dětské lékařství a praktického lékařství pro děti a dorost**. Výbor ČPS požádá obor neonatologie a obor praktického lékařství pro děti a dorost o předložení náplně vzdělávání těchto oborů. Zkracování specializační přípravy považuje výbor ČPS za nevýhodu pediatrie proti praktickým lékařům pro dospělé a riziko poklesu odborné úrovně dětských lékařů. Dopisy připraví Hoza a Janda.
4. Výbor ČPS vyzývá všechny pracovní skupiny ČPS k **oznámení odborných akcí v roce 2009**.
5. Výbor souhlasí s návrhem změny úhrady některých přípravků mléčné výživy pro závažné potravinové alergie a přípravků pro fenylketonurii podle návrhu prof. Zemana a prim. Frühaufa. Souhlas bude předán příslušným institucím (SUKL a ČLS JEP).
6. Seifertová byla pověřena zjištěním situace poklesu žádostí o **pobyty v léčebnách pro děti v ČR**.
7. Výbor ČPS **opakovaně nedoporučuje porody doma**. Pediatr nemá povinnost u porodu doma být přítomen.
8. Vobruba seznámil výbor ČPS s **informacemi o Společnosti intenzivní medicíny ČLS JEP** a s atestací z oboru intenzivní medicíny. Vedoucí lékař JIRP (15 pracovišť v ČR) má mít atestaci z intenzivní medicíny.
9. Očkování proti TBC bude opět na programu příštího výboru ČPS. Janda předloží doporučení pediatrické společnosti Rakouska a Německa a jejich současné stanovisko ke kalmetizaci.

10. Výbor ČPS zatím neschvaluje logo ČPS na materiálech „Výchova pro šťastné dětství „
11. Výbor projednal žádost MZ o **stanovisko k novým pravidlům pro psaní receptu**. Podle připravované novely zákonů se nebude na receptu uvádět datum narození ani rodné číslo pacienta ale pouze věk v rocích. Výbor nevidí důvod proti uvádění data narození na receptu, nejde o porušení práv na ochranu osobnosti. Pokud však opatření bude prosazeno, je třeba u dětí alespoň do 3 let uvádět věk v měsících. Toto stanovisko odesláno na MZ ČR.
12. Výbor ČPS byl seznámen s **výsledky výběrového řízení na zařízení lůžkové péče o děti a dorost** v Olomouckém a Zlínském kraji.
13. Podle názoru výboru ČPS nemá praktický smysl živnost „Poradenství v oblasti psychomotorického vývoje dítěte „. O názor výboru požádalo MZ, poučení rodičů je součástí Zdravotního a očkovacího průkazu a poradenská činnost je součástí práce praktických lékařů pro děti a dorost. Zapsal: J Škvor, zkontroloval: J Hoza

Různé zprávy

Volby do nového výboru ČPS a další zprávy z výboru ČPS a pracovních skupin

Součástí této zasilky Bulletinu ČPS je volební lístek – **korespondenční volby nového výboru České pediatrické společnosti**. Prosíme, abyste jej pečlivě přečetli a postupovali podle návodu a hlavně včas odeslali na danou adresu.

Jak dál v intenzivní medicíně?

Definitivní verze zápisu z jednání k problematice ze dne 16.6.2008,

Společné prohlášení výborů České internistické společnosti ČLS JEP České chirurgické společnosti ČLS JEP, České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny ČLS JEP, České společnosti intenzivní medicíny ČLS JEP, České kardiologické společnosti, České neurologické společnosti ČLS JEP, České pediatrické společnosti ČLS JEP a České společnosti pro úrazovou chirurgii.

Současná medicína je mimo jiné charakterizována i mimořádným rozvojem medicíny intenzivní a to prakticky ve všech oborech. V současném období přestavby postgraduálního vzdělávání je nezbytné umožnit lékařům pracujícím na jednotkách intenzivní péče náležitě vzdělání, které zajistí vysokou kvalitu poskytované péče, svým obsahem a strukturou povede ke srovnatelné odborné kvalitě našich lékařů v oblasti intenzivní medicíny s jejich kolegy v zahraničí a umožní pracovní mobilitu v rámci EU. V poslední době došlo u části lékařské veřejnosti k určitému informačnímu šumu, nejasnostem v oblasti výchovy oboru „Intenzivní medicína“ a obavám typu „každý kdo pracuje na JIP musí mít atestaci z intenzivní medicíny“. Předsedové výborů podepsaných společností projednali aktuální otázky spojené s problematikou intenzivní medicíny s následujícími závěry:

1. Vzdělávání v intenzivní medicíně by mělo navazovat na vzdělávání v základním oboru, tj. zařazení do formalizovaného postgraduálního vzdělávání v intenzivní medicína vede pouze přes tzv. základního obor.
2. Rozsah postgraduálního vzdělávání v intenzivní medicíně v České republice by měl být v základním souladu s doporučeními a materiály European Society of Intensive Care Medicine a European Board of Intensive Care Medicine.
3. Rozsah vzdělávání v intenzivní medicíně ve vzdělávacím programu každého oboru si určuje příslušná odborná společnost.
4. Způsob poskytování intenzivní péče, personální obsazení a požadovaná kvalifikace lékařů oborových JIP je výlučně záležitostí daného oboru.
5. Představitelé jednotlivých společností se zavázali k maximální možné spolupráci v oblasti vzdělávání v intenzivní medicíně s cílem udržet a nadále rozvíjet vysokou úroveň poskytované intenzivní péče v České republice.
6. ČSIM bude informovat výbory jednotlivých odborných společností o aktuálním stavu doporučeného rozsahu a struktury vzdělávání v intenzivní medicíně který formulují European Society of Intensive Care Medicine a European Board of Intensive Care Medicine.
7. Je předpokládán rozvoj intenzivní péče (s možnými regionálními odchylkami) na oborově zaměřených JIP. Naopak není předpokládána příprava „univerzálních intenzivistů“, kteří by byli schopni pracovat na neonatologické JIP, stejně jako na JIP neurologické či na koronární jednotce.
8. Certifikovaný kurz (nebo „atestace“ z Intenzivní medicíny) je považován za racionální postup především pro budoucnost, pro mladé lékaře na začátku kariéry. Naše společnosti nepovažují za nutné či povinné, aby se zkušení lékaři z oborových JIP zapisovali do nového „atestačního oboru“ (čímž nechceme ani v nejmenším negovat naprostou nezbytnost kontinuálního vzdělávání). *Podepsání předsedové uvedených společností*

Vliv zevního prostředí na zdraví dětí

Rozbíhá se již webová stránka zabývající se **vlivem zevního prostředí na dítě a jeho zdraví**- <http://allum.zsf.jcu.cz/>, již jsme informovali o možnosti překládat zaběhnuté německé stránky, na které se dostanete na shora uvedené adrese, ale jsou tam již i některé přeložené materiály v češtině. Podařilo se získat i sponzory pro potencionální překladatele německých textů do češtiny. Zájemci nechť se laskavě hlásí v sekretariátu Pediatrické kliniky v Motole u paní Jany Vojtkové, jana.vojtkova@lfmotol.cuni.cz

Zpráva Pracovní skupiny pro dětskou gastroenterologii, hepatologii a výživu při ČPS

Uvádíme výsledky voleb do výboru **Pracovní skupiny pro dětskou gastroenterologii, hepatologii a výživu při ČPS**. Do výboru byli zvoleni doc. Pozler, doc. Sýkora, prim. Frühauf, dr. Kotalová, prof. Nevoral, dr. Zahradníček a dr. Klusáček. Dne 4.10.2008 proběhla na společném meetingu českých a slovenských pediatrických gastroenterologů v Trenčianských Teplicích volba předsedy pracovní skupiny a předsedou pracovní skupiny byl zvolen **prim. MUDr. Pavel Frühauf**.

Ceny za nejlepší poster na VIII.českém pediatrickém kongresu 2008 v Jihlavě

Komise výboru ČPS ČLS JEP ocenila nejlepší 2 postery vyvěšené na VIII.českém pediatrickém kongresu ve dnech 25.-27.9.2008 v Jihlavě.

1. Za nejlepší poster byl vyhlášen poster kolektivu autorů: Zápotocký Michal, Stárková J, Mejstříková E, Smetana K, Trka J z pracovišť- Klinika dětské hematologie a onkologie FN Motol a ÚHKT v Praze **„Cílená léčba valproovou kyselinou u podskupiny AML s hybridním genem AML1/ETO.“**
2. Jako druhý nejlepší poster byl vyhlášen poster autorů Ryba Luděk, Valášková J. z Dětského oddělení Orlickoústecké nemocnice za poster: **„Memento mori „**
3. Jako třetí nejlepší poster byl vyhlášen poster autorů: Fabichová Kateřina, Tůma S. z ordinace PLDD v Teplicích: **„Inoperabilní embryonální hepatoblastom v ordinaci PLDD.** Doc. MUDr. Jozef Hoza, CSc

Nová monografie dětské nefrologie

Autoři Denis F. Geary (Toronto), Franz Schaefer (Heidelberg: **Comprehensive Pediatric Nephrology: Text with CD-ROM** (Hardcover), Mosby, Elsevier. Na webu různé nabídky, okolo 150 USD (např. <http://www.amazon.com/Comprehensive-Pediatric-Nephrology-Text-CD-ROM/dp/0323048838>

Preparáty podávané dětem „off label“

Žádali jsme již dříve naše pediatri (především nemocniční), aby nahlásili do SÚKL preparáty podávané dětem „off label“, tj. tehdy, když příbalové letáky nedoporučují podávání dětem. Podávání takových přípravků není ani v ČR vzácné a SÚKL sbírá data jako argumentaci pro nutnost provádět u dětí tzv. „safety study“, aby podávání léků, o kterých víme, že dětem pomohou, bylo i po legislativní stránce ošetřeno. Prosíme tímto znovu vedoucí jednotlivých pracovních skupin v rámci ČPS, aby se spojili s informačním střediskem SÚKL a připravili přehled takových lékových skupin, zatím odpověď od pediatri směrem do SÚKL nebyla prakticky žádná, ačkoliv tato akce je v našem vlastním zájmu!!

Léčivé přípravky vydávané bez lékařského předpisu s omezením

Stanovisko předsednictva ČLS JEP k materiálu SÚKL-

ČLS JEP pokládá předložený materiál za tak závažný, že i když nebyla požádána o připomínky (byly požádány pouze některé její organizační složky), pokládá za nezbytné se vyjádřit zejména k obecným principům této zvláštní skupiny „OTC s omezením“. ♣ **ČLS JEP podporuje rozvoj skupiny „volně prodejných“ léčiv, jak vyjádřila již v minulosti, protože se domnívá, že ČR má velice omezený počet přípravků takto vydávaných.** Je toho názoru, že tyto přípravky mají být vyhrazeny pro možnost samoléčby pro samodiagnostikovaná onemocnění nebo pro odstranění symptomů s jasným průběhem a s uvedením podmínek v příbalové informaci, kdy je nezbytné navštívit lékaře při pokračování obtíží. Tato praxe je již dlouhodobá a vyhovující. ♣ Při přípravě zákona č. 378/2007 byla diskutována i možnost vytvoření skupiny nyní nazvané OTC plus hlavně z toho důvodu, aby přípravky, které jsou již delší dobu zařazeny mezi volně prodejná léčiva a jsou zejména zneužívána v ČR (hlavně pro výrobu návykových látek), mohly být při výdeji regulovány a omezovány co do množství ve výdeji a s identifikací osob. Ani v důvodové zprávě jsme nenalezli záměr širokého rozšíření možnosti výdeje OTC plus na přípravky, které jsou určeny pro chronická onemocnění. Nejsme si proto jisti, že připravované rozšíření i na přípravky, které nejsou určeny pro samoléčení, bylo záměrem zákonodárců. ♣ **Návrh obecných kritérií pro zařazování léčivých přípravků, který byl připraven odborníky SÚKL je značně obecný a jenom uvádí jednotlivé body, ke kterým se bude přihlížet při zařazování do skupiny OTC plus, ale neuvádí konkrétní postupy, jak a při splnění kterých kritérií se přípravek zařadí. Navíc je zdůrazněna skutečnost, že SÚKL tak bude činit na základě žádosti (pravděpodobně držitele registrace) ale i z vlastního podnětu.** Tyto úvahy jsou značně neprůhledné a nejsou stanovena kritéria, jak bude SÚKL hodnotit, případně kdo se k návrhu bude vyjadřovat a případně mít možnost připomínkovat připravované rozhodnutí. Jak se bude hodnotit „chronická indikace“ s konstantním průběhem, kdo bude na základě čeho tuto skutečnost určovat, pro jaký časový interval, kdo a jak stanoví „potřebu lékařského dozoru a podobně. Podle zmíněného zákona se bude pravděpodobně jednat o správní řízení mezi navrhovatelem a SÚKL bez dalších účastníků. **Bez podrobnějšího popisu postupu rozhodování není možno jej kontrolovat a proto nelze s kritérii v takto obecné podobě souhlasit.** ♣ Technicky není jasné, jak se bude postupovat u přípravků, které budou registrovány centralizovanou procedurou (a to i generika) a jak bude dodržena jednotnost postupu pro přípravky stejného složení. Bude snad rozdílnost přístupu pro přípravky stejného složení a jenom některé budou v systému OTC plus? ♣ Limitace pro výdej OTC plus – omezení jsou popsána opět velice obecně. Pokud se bude uvažovat o vydání přípravku po stanovení diagnózy onemocnění lékařem, bude velice záležet na individuálním zhodnocení každého přípravku ve vazbě na onemocnění. Tady opět je velká možnost limitace, která se nedá obecně vyjádřit. Pro řadu onemocnění je možno si představit, že by se mohlo jednat o výdej jednoho balení dané velikosti se zachováním intervalu návštěv lékaře. Při současné možnosti opakovaného

předpisu, nebo předepsání přípravků na dobu až několika měsíců bude nezbytnost využít běžně možnosti OTC plus naprosto minimální. **Není možno souhlasit s jakoukoliv možností změny data plánovaného kontrolního vyšetření u lékaře.** ♣ Domníváme se, že by se mělo jednat o naprosto výjimečné situace a nikoliv o široce používaný systém vydávání. Pokud si farmaceut bude moci vyhledat v centrálním úložišti receptů počet vydaných balení a odpovídající data o vydání, pak je jednoznačný požadavek, aby i předepisující lékař se mohl kdykoliv přesvědčit v centrálním úložišti, které přípravky byly pacientovi v minulosti vydány. ♣ V případě vydání přípravku OTC-plus v průběhu onemocnění není nám jasná právní odpovědnost farmaceuta za léčbu pacienta. Předpokládá se, že farmaceut pacienta po dobu, na kterou mu vydá přípravky, přebírá pacienta do péče a pak pacienta vyzve, aby navštívil ošetřujícího lékaře? Není uvedena povinnost informovat ošetřujícího lékaře o vydání přípravků OTC plus. Je jenom předpoklad, že lékař neplánuje dodatečná laboratorní vyšetření, případně zhodnocení terapie a její doplnění. Je velice obtížné předpokládat, že bez přístupu do dokumentace pacienta je možno zhodnotit všechna rizika a komplikace nekontrolovaného pokračování v terapii. ♣ **V hodnocení průběhu onemocnění a případných rizik komorbidit se domníváme, že profesní znalosti lékaře a farmaceuta se liší.** Jedná se o rozdíly nejenom v pregraduálním, ale zejména v postgraduálním vzdělávání lékařů a farmaceutů. Také vydávání, udržování a sledování doporučených postupů diagnostických a léčebných postupů a standardů jsou velice odlišné, což je dáno i právním postavením obou profesí. I tento fakt nás vede k závěru, že využití přípravků OTC plus pro pokračování v léčbě chronických onemocnění bude naprosto výjimečný. ♣ Stejně jako se domníváme, že vydávání přípravků v ordinacích lékaře má být využíváno pouze výjimečně a za přesně stanovených podmínek, pak i systém OTC plus by měl být využíván pouze za jasně dohodnutých podmínek mezi odbornými společnostmi a SÚKL tak, aby výhody pro pacienta vyvážily potenciální riziko při nekontrolovaném pokračování v léčbě. ♣ Nejsme dostatečně obeznámeni s novelizací podmínek pro realizaci reklamy na léčivé přípravky. Avšak máme předpokládat, že na přípravky označené jako OTC-Plus bude reklama bez omezení ve všech sdělovacích prostředcích? Bude se k této skutečnosti přihlížet při zařazování přípravků do této kategorie? ♣ Považujeme před hlubším zhodnocením celého systému za předčasné se konkrétně vyjadřovat k jednotlivým konkrétním terapeutickým skupinám v pozitivním a negativním seznamu, pokud nebudou prodiskutovány jednoznačné podmínky omezení pro výdej. Příkladáme stanoviska některých odborných společností, které reagují na konkrétní skupiny. ♣ Jako další krok při přípravě využití systému OTC-plus pokládáme za nezbytné realizovat setkání odborníků SÚKL a odborníků ČLS JEP, na kterém by bylo možno vyjasnit a vysvětlit obecné i konkrétní postupy realizace nové kategorie OTC plus a připravit vzájemnou komunikaci při realizaci tohoto projektu.

Závěrem bychom chtěli zdůraznit, že využití systému OTC plus pro chronická onemocnění nebo pro pokračování v léčbě po stanovení diagnózy (s limitací, která bude s odbornými společnostmi dohodnutá) pokládáme za naprosto výjimečné. S využitím systému OTC plus podle předložených obecných principů není možno v současné době souhlasit.

Předsednictvo ČLS JEP, v Praze dne 18.9.2008

Různé zprávy

Eponyma jsou v medicíně často používána a zejména jasně definované genetické syndromy jsou toho praktickým dokladem. Současné však bývají eponyma nezřídka kritizována, neboť nemusí vždy korespondovat s autorem, který jako první určitý syndrom či onemocnění popsal. Většina z eponym má přitom opravdu svůj původ v jméně osoby, která znaky choroby/syndromu jako první uvedla, existují však eponyma, která korespondují se jménem ne objevitele nemoci, ale se jménem příslušného prvního nemocného. Není neobvyklé, že i v odborné terminologii někdy dochází k chybnému uvádění eponym a tato jsou pak opakovaně chybně literárně uváděna. Nejčastěji to bývá v těch případech, kdy jméno autora svou fonetickou podobou jakoby vybízí ke snadné záměně byť i jednoho písmena. V české mutaci eponym navíc někdy dochází k tomu, že pojmenování převzaté z anglického jazyka je uváděno tak, že vznikají záměny mezi osobou ženskou a mužskou – např. v češtině z běžně používaného vyjádření „Apgar skóre“ není vůbec jasné, zda Apgar byl muž či žena; přitom s ohledem na autorku tohoto eponyma by se česky správněji mělo používat pojmu „Apgarové skóre“. Příklady původu některých eponym:

Downův syndrom – označovaný také Trisomie 21. chromozomu nese svoje pojmenování po anglickém lékaři (John Langdon Haydon Down), který žil v letech 1828 – 1896. Značnou část své lékařské praxe v Londýně zasvětil péči o mentálně postižené děti. Této problematice se věnoval také ve své publikační aktivitě. Fenotypické projevy „mongolismu“ popsal v monografii uveřejněné v r. 1887.

Henleova klička – je pojmenována po německém anatomovi a patologovi (Friedrich Gustav Jacob Henle 1809 – 1885). Postupně pracoval v řadě renomovaných anatomických a patologických ústavů Evropy (Bonn, Heidelberg, Zürich, Göttingen), kde se intenzivně věnoval studiu cytologické stavby tkání/orgánů. Podle některých informačních zdrojů patřil Henle k jedním z průkopníků, kteří začali v odborné terminologii používat pojem buňka. Jeho původní popis (z r. 1862) tubulárního úseku nefronu, později pojmenovaný Henleova klička, byl však mylný. Henle tento úsek popisoval jako dva dvoukličkové kanálky, které se v dalším průběhu spojovaly v tubulus jediný. Mezi roky 1863 – 1865 byla však dalším studiem morfologie této kličky upřesněna a Henleovy závěry korigovány. Označení Henleova klička však již zůstalo nezměněno.

Moschcowitzova purpura – jde o synonymum pro Trombotickou trombocytopenickou purpuru. Onemocnění je pojmenováno po lékaři (Eli Moschcowitz 1879 – 1964), který svoje pozorování k uvedené nosologické jednotce uveřejnil v r. 1925 v době, kdy pracoval v Mount Sinai Hospital v USA. I renomované literární zdroje, vč. různých www. serverů jméno tohoto lékaře uvádějí promiskue – Moschowitz/Moschcowitz. Správné je však Moschcowitz.

Nezřídka je zejména v české bibliografii často používáno označení „purpura Moschowitzové“; platí však, že Eli Moschowitz byl muž.

Astrup – v běžné odborné terminologii jde o označení vztahující se k laboratorní metodě, která hodnotí parametry acidobazické rovnováhy. Tato analytická metoda nese označení po dánském biochemikovi (Poul Bjørndahl Astrup 1915 – 2000), který ji zavedl v období 1952 – 1954. V té době pracoval v Central Laboratory for Communicable Diseases v Kodani a v Dánsku probíhala rozsáhlá epidemie poliomyelitidy. Pokračování příště...prof. Zdeněk Doležel

Volná místa pro praktické lékaře pro děti a dorost

Jedná se o obvod Cerhenice a Velim, okr. Kolín, cca 600 registrovaných pojištěnců a paní doktorka oznámila VZP ukončení praxe ke 31.12.2008. Středisko je umístěno v obecních prostorách. Případní zájemci se mohou informovat o podmínkách smluvního vztahu na okresní pobočce VZP Kolín a pokud se týká podmínek nájmu, tak u starosty Cerhenic, pana Semeráda, tel.605 283 804. Pan starosta by velmi přivítal pokračování činnosti ambulance PLDD, stejně tak VZP počítá s pokračováním smluvního vztahu.

Osobní zprávy

Významná jubilea členů České pediatrické společnosti

Prof. MUDr. Ivan Bouška, CSc., Bulovka-Praha - 70 let, MUDr. Ivana Kopová - 60 let, Praha 7, MUDr. Marie Košuličová- 60 let, Hustopeče u Brna, MUDr. Marie Kozlovská - 70 let, Vsetín, MUDr. Rychlá Vlasta - 60 let, Rýmařov, **Prof. MUDr. Miroslav Toman, CSc. - 90 let**, MUDr. Dagmar Tůmová - 60 let, Cheb

Úmrtí

Oznamujeme našim členům smutnou zprávu – dne **12. října 2008 zemřel ve věku 90 let pan Doc. MUDr. Oldřich Šnobl, DrSc.**, emeritní přednosta oddělení dětské rentgenologie ve Fakultní nemocnici v Motole po přestěhování dětských klinik z Karlova do Motola na počátku 70. let. Pan Doc.Šnobl dokonale rozvinul klasickou RTG diagnostiku u dětí v době, kdy ještě neexistovaly dnes moderní zobrazovací metody. Spolu s kolegou Hladíkem sestavil učebnici *Pediatrická rentgenologie*, která vyšla již v roce 1963, publikoval monografii "Die angeborene Zwerchfellhernien" (1965) a spolu s Doc. Mydlilem i monografii *Radiodiagnostika pneumopatií novorozeneckého a kojeneckého věku* (1981). Při příležitosti 7. českého pediatrického kongresu naše společnost iniciovala jmenování doc. Šnobla čestným členem společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Curriculum a laudaci a k jeho 85. narozeninám publikovanou ve fakultním časopise *Pelikan* si můžete přečíst na webové stránce

<http://pelikan.lf2.cuni.cz/archiv11/08kveten03/kveten03.htm>

Jan Janda

V minulých dnech zemřela **MUDr. Milada Krčilková, CSc.**, dožila se požehnaných 92 let. Pracovala převážnou většinu svého profesního života na bývalé IV.dětské klinice v Praze na Karlově. Paní asistentka Krčilková patřila mezi významné dětské kardiology, stála u zrodu tohoto oboru u nás. Zůstává v našich tichých, milých vzpomínkách.

Jozef Hoza

Jmenování vysokoškolských profesorů

Prezident republiky jmenoval k 31. říjnu 2008 nové profesory, mezi několika lékaři to byl i pediatr pan Doc. MUDr. Richard Plavka, CSc., neonatolog z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, jmenován pro obor dětské lékařství. Srdečně blahopřejeme!

Bulletin vydává Česká pediatrická společnost, předseda: Doc. MUDr. Jozef Hoza, CSc., Klinika dětského a dorostového lékařství, Ke Karlovu 2, 120 00 Praha 2, vědecký sekretář: Prof. MUDr. Jan Janda, CSc., Pediatrická klinika FN Motol, V úvalu 84, 150 06 Praha 5. V Motole je i adresa redakce Bulletinu ČPS- své příspěvky posílejte na E-mail: jana.vojtkova@lfmotol.cuni.cz , tel. 224432 000-1, fax 224 432020, nebo E-mail jan.janda@lfmotol.cuni.cz. Ostatní korespondenci (změna bydliště, reklamace nedodávání bulletinu a pod.) adresujte sekretářce Doc.Hozy paní Blance Albrechtové- telef. 224 967 734, E-mail: jhoza@lf1.cuni.cz. Webmaster www.cpsjep.cz : MUDr. Jiří Bronský PhD- jiri.bronsky@lfmotol.cuni.cz . Bulletin ČPS rozšiřuje ABONT s.r.o. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava, č.j. 594/99 ze dne 10. 2. 1999. Bulletin v elektronické podobě (starší čísla) viz <http://www.cpsjep.cz> v hlavním menu webové stránky.